

การสอนเสริมครั้งที่ 2
หน่วยที่ 8 - 15

41322

Commercial Law II :

Loans, Deposits, Agents and Insurance

(ฉบับปรับปรุง)

สงวนลิขสิทธิ์

เอกสารโสตทัศนศึกษา กฎหมายพาณิชย์ 2 การสอนเสริมครั้งที่ 2

จัดทำขึ้นเพื่อเป็นบริการแก่นักศึกษาในการสอนเสริม

จัดทำต้นฉบับ : คณะกรรมการกลุ่มผลิตชุดวิชา

บรรณาธิการ/ออกแบบ : หน่วยผลิตสื่อสอนเสริม ศูนย์โสตทัศนศึกษา
สำนักเทคโนโลยีการศึกษา

จัดพิมพ์ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พิมพ์ที่ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พิมพ์ครั้งที่ 32 ภาค 1/2557

แผนการสอนเสริมครั้งที่ 2

ชุดวิชา 41322 กฎหมายพาณิชย์ 2

การสอนเสริมครั้งที่ 2

ตัวแทนค่าจ้าง นายหน้า ประนีประนอมยอมความ การพนัน และขั้นตอนและประกันภัย
(ประเด็นที่ 11–20)

ประเด็น

1. ลักษณะของสัญญาอัยม
2. หลักสำคัญที่นำมาพิจารณาความแตกต่างของสัญญาอัยมใช้คงรูปและอัยมใช้สิ้นเปลือง
3. หลักฐานในการกู้ยืมและการนำสืบการใช้เงินกู้
4. ลักษณะของสัญญาฝากทรัพย์
5. ประโยชน์ของการฝากของในคลังสินค้า
6. การวินิจฉัยการก่อสัญญาตัวแทน
7. ความรับผิดชอบของตัวแทนต่อตัวการ
8. ความรับผิดชอบของตัวแทนต่อบุคคลภายนอก
9. ความรับผิดชอบของตัวการต่อบุคคลภายนอก
10. ความรับผิดชอบของตัวแทนต่อบุคคลภายนอก
11. ลักษณะของสัญญาตัวแทนค้าต่าง
12. การก่อสัญญานายหน้า
13. หลักเกณฑ์ในการพิจารณาการก่อสัญญาประนีประนอมยอมความ
14. ผลของการพนันและขั้นตอน
15. ส่วนประกอบหลักของสัญญาประกันภัย
16. ส่วนได้เสียที่เอาประกันภัยได้
17. ลักษณะของวินาศภัยในสัญญาประกันภัย
18. หลักเกณฑ์การประกันภัยในการรับขน
19. หลักเกณฑ์การประกันภัยค่าจุน
20. สาระสำคัญของการประกันชีวิต

แนวคิด

1. สัญญาเืมเป็นสัญญาที่มีวัตถุประสงค์แห่งสัญญาเป็นทรัพย์สิน บริบูรณ์เมื่อมีการส่งมอบและเป็นสัญญาไม่ต่างตอบแทน
2. ประเภทของทรัพย์สิน การโอนกรรมสิทธิ์ และค่าตอบแทนการใช้ทรัพย์สินเป็นหลักสำคัญที่นำมาพิจารณาความแตกต่างของสัญญาเืมใช้คงรูปและเืมใช้สิ้นเปลือง
3. การกู้ยืมเงินเกินกว่า 2,000 บาทขึ้นไป ต้องมีหลักฐานเป็นหนังสือลงลายมือชื่อผู้กู้การนำสืบทการใช้เงินกู้ กรณีที่มีหลักฐานการกู้เป็นหนังสือนั้นการนำสืบทการใช้เงินกู้ก็ต้องมีหลักฐานเป็นหนังสือ เช่นกัน แต่ถ้ามีการเวนคืนหรือแทงเพิกถอนเอกสารทางการกู้ยืม หรือมีการชำระหนี้กู้ยืมด้วยทรัพย์สินอื่นก็ไม่จำเป็นต้องนำสืบทการใช้เงินกู้ด้วยเอกสาร
4. สัญญาฝากทรัพย์สินเป็นสัญญาไม่ต่างตอบแทนและไม่มีค่าตอบแทนบริบูรณ์ด้วยการส่งมอบทรัพย์สินที่ฝากผู้รับฝากไม่มีสิทธินำทรัพย์สินที่ฝากไปใช้สอย แต่จะต้องเก็บรักษาทรัพย์สินไว้ในอารักขาแห่งตน
5. การเก็บของในคลังสินค้านั้น ผู้ฝากจะได้รับเอกสารที่เรียกว่าใบประทวนสินค้าและใบรับของคลังสินค้า ซึ่งเอกสารดังกล่าวนี้ผู้ฝากสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในทางการค้าได้ คือ โอนหรือจำนำสินค้าที่ฝากไว้นั้น
6. การก่อสัญญาตัวแทนจะต้องพิจารณาทั้งเจตนาและการกระทำประกอบกันและการทำการแทนกันนั้นจะต้องเกี่ยวข้องกับบุคคลที่สามด้วย แต่ในบางกรณีก็พิจารณาเฉพาะการกระทำเพียงอย่างเดียวได้แก่เรื่องตัวแทนเซด
7. หากตัวแทนทำการใดไปโดยไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ตัวการตัวแทนก็ไม่ต้องรับผิดชอบ ต่อตัวการกรณีที่ตัวแทนต้องรับผิดชอบต่อตัวการ จะต้องเป็นกรณีที่ตัวแทนทำการใดอันก่อให้เกิดความเสียหายแก่ตัวการ
8. ตัวการจะต้องรับผิดชอบต่อตัวแทนหากตัวแทนได้รับความเสียหายหรือต้องรับภาระอย่างใด หรือมีสิทธิบางประการที่จะเรียกร้องเอาจากตัวการอันเนื่องมาจากการกระทำการเป็นตัวแทน
9. ความรับผิดชอบของตัวการต่อบุคคลภายนอก ยึดหลักขอบเขตอำนาจตัวแทนเป็นข้อพิจารณา
10. ความรับผิดชอบของตัวแทนต่อบุคคลภายนอก ยึดหลักขอบเขตอำนาจและความสุจริตของตัวแทนเป็นข้อพิจารณา เว้นแต่กฎหมายจะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น
11. ตัวแทนคำต่างแตกต่างจากตัวแทนโดยทั่วไปตรงที่มีการจำกัดประเภทกิจการที่จะทำการแทนกัน และมีการกำหนดความรับผิดชอบของตัวแทนต่อบุคคลภายนอกไว้เป็นพิเศษ
12. นายหน้าเป็นสัญญาระหว่างฝ่ายหนึ่งช่วยเหลืออีกฝ่ายหนึ่งให้ได้ทำสัญญาใดๆ กับบุคคลที่สามจนสำเร็จเพื่อค่าตอบแทนซึ่งเรียกว่า “บำเหน็จ”
13. สัญญาประนีประนอมยอมความจะต้องมีสาระสำคัญ 3 ประการได้แก่ การระงับข้อพิพาทที่มีอยู่หรือมีขึ้นให้เสร็จไป การยอมผ่อนผันให้แก่กัน และการก่อสิทธิขึ้นมาใหม่
14. ผลของการพนันจะขึ้นต่อไม่ก่อให้เกิดหนี้ใดๆ ทั้งสิ้นระหว่างผู้เข้าพนันและขึ้นต่อ
15. ส่วนประกอบหลักของสัญญาประกันภัย ได้แก่การชดใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือเงินจำนวนหนึ่ง การเกิดวินาศภัยหรือเกิดเหตุอย่างใดตามที่ตกลงไว้ การส่งเงินซึ่งเรียกว่า “เบี้ยประกัน” ให้อีกฝ่ายหนึ่ง
16. ส่วนได้เสียที่เอาประกันได้ ต้องเป็นส่วนได้เสียที่กฎหมายรับรองคุ้มครองและต้องเป็นส่วนได้เสียที่แน่นอน คิดเป็นราคาได้ เว้นแต่ส่วนได้เสียในกรณีประกันชีวิต ซึ่งส่วนได้เสียดังกล่าว ผู้เอาประกันต้องมีอยู่ในขณะเกิดสัญญาประกันภัย

17. วินาศภัยในสัญญาประกันภัยจะต้องเป็นวินาศภัยในอนาคต เกิดขึ้นอย่างไรไม่แน่นอน สามารถคำนวณเป็นเงินได้ เว้นแต่เป็นกรณีการประกันชีวิตวินาศภัยจะเกิดขึ้นจากธรรมชาติหรือเกิดจากการกระทำของบุคคลก็ได้ นอกจากนี้จะต้องไม่เกิดจากการกระทำที่มีวัตถุประสงค์เป็นการต้องห้ามตามกฎหมาย หรือขัดขวางความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน
18. การประกันภัยในการรับขนมีความแตกต่างจากสัญญาประกันวินาศภัยโดยทั่วไปในเรื่องเกี่ยวกับขอบเขตวินาศภัย เวลาที่เกิดวินาศภัยและราคาค่าสินไหมทดแทน หากไม่ได้ตกลงกันเป็นอย่างอื่น กรณีผู้รับขนเปลี่ยนเส้นทางการขนส่งหรือวิธีขนส่งจะไม่มีผลกระทบต่อความสมบูรณ์ทางสัญญา
19. สิ่งที่น่ามาประกันค่าจูน คือความรับผิดชอบตามกฎหมายของผู้เอาประกันภัยแต่ต้องไม่เกิดจากการกระทำที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ผู้รับประกันต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ที่ได้รับความเสียหายจากการกระทำของผู้ประกันภัยโดยตรง
20. การประกันชีวิตต้องอาศัยหลักเกณฑ์ของการประกันภัยโดยทั่วไป แต่เงื่อนไขทางการเงินให้แก่ผู้รับประโยชน์คือ ความทรงชีพหรือมรณะของบุคคล ซึ่งบุคคลดังกล่าวอาจเป็นผู้เอาประกันหรือบุคคลอื่นก็ได้ แต่บุคคลดังกล่าวจะต้องมีส่วนได้เสียในความทรงชีพหรือมรณะของบุคคลที่ถูกเอาประกันชีวิต

วัตถุประสงค์

หลังจากสอนเสริมในประเด็นเหล่านี้ นักศึกษาสามารถ

1. อธิบายลักษณะของสัญญาเืมได้
2. ระบุหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการแบ่งแยกประเภทของสัญญาเืมได้
3. ระบุหลักฐานที่ใช้ในการกู้ยืมเงินได้
4. ระบุหลักฐานและวิธีการใช้ในการนำสืบการใช้หนี้กู้ยืมได้
5. อธิบายลักษณะของสัญญาฝากทรัพย์ได้
6. อธิบายประโยชน์ของการฝากของในคลังสินค้าได้
7. บอกแนวทางการวินิจฉัยข้อตกลงที่จะถือว่าเป็นสัญญาตัวแทนได้
8. บอกหลักเกณฑ์ของความรับผิดชอบระหว่างตัวการกับตัวแทนได้
9. บอกหลักเกณฑ์ความรับผิดชอบระหว่างตัวการและตัวแทนที่มีต่อบุคคลภายนอกได้
10. บอกหลักเกณฑ์การก่อสัญญาตัวแทนค่าต่างได้
11. บอกหลักเกณฑ์การก่อสัญญานายหน้าได้
12. บอกหลักเกณฑ์การก่อสัญญาประนีประนอมยอมความได้
13. อธิบายผลทางกฎหมายต่อผู้เข้าพนันและขันต่อได้
14. บอกส่วนประกอบหลักของสัญญาประกันภัยได้
15. อธิบายลักษณะส่วนได้เสียที่จะเอาประกันภัยได้
16. บอกลักษณะวินาศภัยในสัญญาประกันภัยได้
17. อธิบายหลักเกณฑ์การประกันภัยในการรับขนและการประกันภัยค่าจูนได้
18. ระบุสาระสำคัญของสัญญาประกันชีวิตได้

กิจกรรมการสอนเสริม

1. สร้างความคุ้นเคยกับนักศึกษา
2. อธิบายวัตถุประสงค์ของการสอนเสริม
3. อธิบายวิธีการศึกษาในชุดวิชานี้
4. อธิบายเนื้อหาตามประเด็นที่กำหนดในการสอนเสริมแต่ละครั้ง (ครั้งที่ 1 ประเด็นที่ 1–10 และครั้งที่ 2 ประเด็นที่ 11–20) โดยใช้เอกสารสื่อโสตทัศน์และเทคนิคโสตที่ประกอบการอธิบาย
5. เปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการสอนเสริมซักถามปัญหาในเนื้อหา
6. ประเมินผลหลังการสอนเสริมโดยยกกรณีตัวอย่างตามแนวที่กำหนดไว้ให้
7. แจกจ่ายคำตอบหรือตัวอย่างพร้อมแนะนำวิธีตอบข้อสอบอัตนัย
8. แนะนำการเตรียมตัวสอบและตอบปัญหาทั่วไปของนักศึกษา
9. ประเมินผลการสอนเสริมด้วยตนเองตามแบบฟอร์มที่กำหนดไว้

สื่อการสอนเสริม

1. ชุดการสอนเสริมชุดวิชากฎหมายพาณิชย์ 2
2. เอกสารโสตทัศน์
3. แบบประเมินผลหลังเรียน (กรณีตัวอย่าง)
4. แบบประเมินความคิดเห็นของผู้รับการสอนเสริมที่เกี่ยวกับการสอนเสริม

การประเมินผล

1. สังเกตการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการสอนเสริม
2. ดูผลการตอบคำถามจากการซักถามขณะที่อธิบายเนื้อหาในการสอนเสริม
3. ประเมินผลจากการตอบแบบประเมินผลหลังเรียน (กรณีตัวอย่าง)
4. ผู้สอนเสริมประเมินผลการสอนของตนเองจากแนวทางและรูปแบบที่กำหนด

ไฮดทัศน์ # 2.1

ลักษณะของสัญญาตัวแทนค้าต่าง

1. อาศัยหลักเกณฑ์ของปัญหาโดยทั่วไป
2. การที่จะเป็นตัวแทนค้าต่างมิได้เฉพาะ การซื้อขายทรัพย์สินและการรับจัดทำกิจการค้าอย่างอื่น **ซึ่งจะเกี่ยวกับทรัพย์สินหรือไม่ก็ได้**
3. ตัวแทนค้าต่างจะต้องมีอาชีพ ในข้อ 2
4. การรับทำการให้ตัวการนั้น ตัวแทนค้าต่างกระทำในนามของตนเอง รับผิดชอบต่อคู่สัญญา ซึ่งเป็นบุคคลภายนอกในนามของตนเอง

ไฮดทัศน์ # 2.2

หลักเกณฑ์ในการพิจารณาข้อตกลงว่าก่อสัญญาประนีประนอมยอมความหรือยัง

1. เป็นสัญญาต่างตอบแทน
2. คู่สัญญาดอกลงระงับข้อพิพาท
3. คู่สัญญาจะต้องมีการยอมผ่อนผันให้แก่กัน
4. ข้อตกลงนั้นเป็นการก่อสิทธิขึ้นใหม่ในระหว่างคู่สัญญา

ไฮดทัศน์ # 2.3

การพนันและขันต่อ

ไม่ก่อให้เกิดหนี้ตามกฎหมายใดๆ ทั้งสิ้น

ฮืม! แต่ว่า อาจจะก่อให้เกิดหนี้ทางสังคม
ถึงกับเอาชีวิตกันก็ได้...ระวัง

ไสตท์ศน์ # 2.4

ส่วนประกอบหลักของสัญญาประกันภัย

1. การใช้ค่าสินไหมทดแทน หรือใช้เงินจำนวนหนึ่ง
2. การใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือเงินดังกล่าว จะใช้ให้แก่ผู้ที่คู่สัญญาตกลงระบุกันไว้
3. การชดใช้ดังกล่าวจะใช้ให้ต่อเมื่อเกิดวินาศภัยหรือเกิดเหตุอย่างใดตามที่ระบุไว้
4. เพื่อการชดใช้ดังกล่าว คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งจะส่งเงินซึ่งเรียกว่าเบี้ยประกันให้อีกฝ่ายหนึ่ง
5. ความสุจริตของผู้เอาประกันภัยหรือผู้ถูกเอาประกันภัยมีต่อความสมบูรณ์ของสัญญา

ไสตท์ศน์ # 2.5

ลักษณะของวินาศภัยในสัญญาประกันภัยมีลักษณะดังนี้

1. เป็นวินาศภัยที่ไม่แน่นอนว่าจะเกิดขึ้นอย่างไร
2. เป็นวินาศภัยที่เกิดขึ้นในอนาคต
3. เป็นวินาศภัยที่มีได้เกิดจากการกระทำที่มีวัตถุประสงค์เป็นการต้องห้ามตามกฎหมาย หรือขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน
4. เป็นวินาศภัยที่เกิดขึ้นแล้วสามารถคำนวณเป็นเงินได้
5. เป็นวินาศภัยที่เกิดขึ้นจากการกระทำของบุคคลหรือเกิดขึ้นตามธรรมชาติ ในกรณีที่เกิดจากการกระทำของบุคคล จะมีผลต่อความรับผิดชอบของผู้รับประกันภัยในภายหลัง

ไสตท์ศน์ # 2.6

เกณฑ์ในการประกันภัยในการรับขณมีดังต่อไปนี้

1. อาศัยหลักเกณฑ์ทั่วไปของสัญญาประกันวินาศภัย
2. **ขอบเขต** ของวินาศภัยคุ้มครองทุกอย่างที่เกิดแก่สิ่งของที่ส่ง
3. **เวลา** ที่เกิดวินาศภัย
4. **ราคา** ค่าสินไหมจะกำหนดตามที่สิ่งของขนส่งนั้นจะได้มีราคาเมื่อถึงสถานที่ที่กำหนดให้ส่ง

ไสตท์ศน์ # 2.7

การประกันภัยคำจูนมีหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

1. อาศัยหลักเกณฑ์ทั่วไปของสัญญาประกันภัย
2. สิ่งที่เอาประกันภัยไม่ใช่ทรัพย์สิน แต่เป็นความรับผิดชอบตามกฎหมายของผู้เอาประกันภัยหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้เอาประกันที่มีต่อบุคคลภายนอก
3. ความรับผิดชอบที่จะเอาประกันได้จะเกิดจากมูลหนี้ใดก็ได้ แต่ต้องไม่เกิดจากการกระทำที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน
4. ผู้ที่จะได้ค่าสินไหมทดแทนจากผู้รับประกันภัย คือผู้ที่ต้องเสียหายจากการกระทำของผู้เอาประกันภัย

ไสตท์ศน์ # 2.8

สาระสำคัญของการประกันชีวิต

1. การจ่ายเงินตามข้อตกลงกันนั้น ขึ้นอยู่กับความทรงชีพหรือมรณะของบุคคลหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นผู้เอาประกันภัยหรือบุคคลอื่น
2. ในกรณีประกันชีวิตบุคคลอื่น ผู้เอาประกันต้องมีส่วนได้เสียในความทรงชีพหรือมรณะของบุคคลที่ถูกเอาประกันชีวิตนั้น

แบบประเมินผลนักศึกษาหลังการสอนเสริม (กรณีตัวอย่าง)
สำหรับการสอนเสริมครั้งที่ 2 (ไสทท์คันท์ที่ 2.9–2.10)

ไฮดรอกซี # 2.9

1. นายรวยตั้งนายเก่งเป็นผู้จัดการโรงภาพยนตร์ โดยให้มีอำนาจเฉพาะเกี่ยวกับกิจการภาพยนตร์เท่านั้น ต่อมานายเก่งเปิดร้านตัดผมขึ้นในบริเวณโรงภาพยนตร์ โดยนำเงินรายได้จากภาพยนตร์ 20,000 บาท และกู้เงินนายมีอีก 10,000 บาท เพื่อดำเนินกิจการตัดผมนั้นนายมีเข้าใจว่ากิจการตัดผมเป็นส่วนหนึ่งของกิจการโรงภาพยนตร์ภายหลังกิจการตัดผมขาดทุนต้องเลิกไป ให้วินิจฉัยว่านายรวยและนายมีจะมีสิทธิเรียกร้องเงินทั้งสองจำนวนนี้ได้เพียงใด

ตอบ

[illegible]

การเตรียมตัวสอบชุดวิชานี้

1. ศึกษาเอกสารการสอน

2. ทำแบบฝึกปฏิบัติ

4. เข้ารับการสอนเสริม

3. ดูทีวี ฟังวิทยุ

5. เข้ารับการสอบ

6. H หรือ S หรือ U อยู่ที่ตัวท่าน

